

گفت و گوی ماهرویان با «نقیسه معتکف» مترجم شیرازی بیش از ۱۳۰ کتاب

مصاحبه: رحیمه خدایاری

اشاره: هفتمین نمایشگاه کتاب شیراز در آبان امسال، فرصت مناسبی بود تا برای اولین بار، با یکی از مفاخر و چهره‌های ارزشمند فرهنگی این دیار آشنا شویم.

خانم «نقیسه معتکف» مترجمی است که سال‌هاست در حوزه چاپ و نشر و ترجمه کتاب، بیش از ۱۳۰ اثر ارزشمند و ماندگار از نویسندگان معتبر جهان را در موضوعات و زمینه‌های مختلف به زبان فارسی ترجمه کرده‌است. این مترجم گران سنگ با عشق و علاقه زایدالوصفی همچنان در این عرصه حضوری ستودنی دارد. از جمله آثار ارزنده خانم معتکف می‌توان به کتاب‌های: «هر روز با مولا علی باش»، «با خدای خودت درد دل کن»، «مهارت عشق»، «راز»، «راز شکرگزاری»، «رد پای خداوند در زندگی زنان»، «آنچه باید بچه‌های طلاق بدانند» و ده‌ها اثر خواندنی و معتبر دیگر را اشاره کرد.

از وی دعوت کردیم جهت گفت‌وگویی صمیمانه به دفتر سرپرستی هفته‌نامه «ماهرویان» در شیراز حضور یابد که خوشبختانه ایشان این دعوت ما را پذیرفت. باهم ماحصل این گفت‌وگویی صمیمانه را می‌خوانیم:

ماهرویان: لطفاً مختصری از بیوگرافی خودتان را شرح دهید.

- اینجانب نقیسه معتکف، متولد سال ۱۳۳۵ شمسی در شیراز و دارای مدرک لیسانس صنایع از دانشگاه آمریکا می‌باشم. کار مترجمی را نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت رسمی شروع کرده‌ام و تاکنون بیش از ۱۳۰ کتاب از بنده به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده‌است.

ماهرویان: چرا و چگونه به کار ترجمه روی آوردید؟

- به خاطر عشق زیاد به کار ترجمه بود که به این فن روی آوردم. ضمن این‌که من از دوران کودکی علاقه‌مند به کار ترجمه بودم و از سن ۹ سالگی به یادگیری در زمینه ترجمه پرداختم که کتاب‌های دوران مدرسه را از همان زمان زیرنویس فارسی می‌کردم.

ماهرویان: بفرمایید منابع ترجمه خود را از کجا و چگونه به دست می‌آورید؟

بیشتر کتاب‌هایی را که ترجمه می‌کنم؛ اغلب به‌خاطر مسافرت‌هایی است که به خارج از کشور دارم که از طریق مراجعه به کتابفروشی‌های آنجا این منابع را به دست می‌آورم و یا گلچین می‌کنم. به‌طور معمول شاید یک هفته طول بکشد تا اثری را از یک نویسنده مطرح، انتخاب کنم. کتاب‌های روان‌شناسی و رمان‌های انتخابی من شاید بتوانند درس زندگی برای خواننده باشند. در ضمن در موضوعات: عرفان، خودشناسی، فرا روان‌شناسی، تربیتی، خانوادگی، پزشکی و تغذیه و بیوگرافی و خاطرات، ماوراءالطبیعه و... نیز کار ترجمه را انجام می‌دهم و در کل خودم را به کار در یک رشته خاص محدود نمی‌کنم.

ماهرویان: خانم معتکف، با توجه به گسترش و رواج روزافزون اینترنت بفرمایید از منابعی که در سایت‌های

اینترنتی یافت می‌شود هم برای ترجمه استفاده می‌کنید؟

برای ترجمه کتاب خیر. اما برای انتخاب کتاب از اینترنت استفاده می‌کنم. پر فروش‌ترین کتاب را با توجه به نظر خوانندگان که در سایت‌ها می‌آید، انتخاب می‌کنم. با سفارش اینترنتی آن کتاب را خریداری می‌کنم.

ماهرویان: ارتباط شما با نویسندگان و مؤلفانی که آثار

تان را به زبان فارسی ترجمه می‌کنید، چگونه است؟

ارتباطی با آنان ندارم. ولی با یکی از نویسندگان یکی کتاب‌هایم که مسأله‌ای برایم مبهم بود ایمیل زدم و نشان اشکالات مرا رفع نمودند که بعد از چاپ کتاب، آن را برای ایشان فرستادم و ایشان با وجود اینکه زبان رسمی را نمی‌دانستند؛ گفتند که این کتاب زینت‌بخش کتابخانه من می‌شود.

هرویان: اگر خود را جای یک نقاش یا موسیقیدان

ار بدهید، فکر می‌کنید در کار خود موفق بودید؟

بله، حتماً. چون هر کاری را که در هر زمینه شروع می‌کنم با پشتکار و اراده قوی شروع می‌کنم و دوست دارم

ترین باشم و کار را تا انتها ادامه می‌دهم و همچنین به کار

اشی نیز می‌پردازم و تعدادی تابلوی نقاشی هم دارم.

هرویان: بفرمایید فن ترجمه و نویسندگی چه

لیسانس بگیرد؛ وقتی با دنیای مترجمی آشنا شود، می‌داند آنچه در دوره دانشگاه آموخته با دنیای مترجمی خیلی تفاوت و فرق دارد. زیرا آن تکنیک‌ها و تجربه خاص را در دانشگاه به آن‌ها یاد نداده‌اند، چون یک سری مطالب را به‌صورت فرمالیته در دانشگاه به دانشجوی این فن یاد می‌دهند که لازم است افراد خودشان کار را به صورت جدی دنبال کنند.

ماهرویان: فراتر از ترجمه اصلی کتاب، از قوه‌ی تخیلتان نیز استفاده می‌کنید؟

- خیر، ابد، چون ترجمه مثل نویسندگی نیست که بتوان از نیروی تخیل بهره و کمک گرفت؛ به نظر من یک مقدار ترجمه سخت‌تر از نویسندگی است. چراکه مترجم باید حفظ امانت کند و واژه‌ها و کلمات را طوری ترجمه کند که بتواند آن زبانی که با آن ترجمه شده، کار خوبی را به خواننده انتقال دهد.

ماهرویان: خانم معتکف بفرمائید، برای جوانان و نوجوانانی که می‌خواهند به کار ترجمه روی آورند چه توصیه‌ای دارید؟

- البته این کار اشتباهی است که اکثر جوانان کار ترجمه خود را می‌خواهند زود چاپ کنند و این را می‌طلبند که فقط به مدرک دانشگاهی اکتفا نکنند و با کسب تجربه و کار، مطالعه، خواندن مجلات، نگاه کردن فیلم، قرار گرفتن در محیط، ارتباط داشتن و از همه مهم‌تر صحبت کردن، این کار را بسط و گسترش دهند.

کسی که علاقه‌مند به کتاب است کاری

به قیمت ندارد چون اگر کتابی را مثلاً

۱۰۰ هزار تومان خریداری کند، می‌داند

که یک میلیون به او کمک فکری و ذهنی

می‌کند و این هم شایع است که قیمت

کتاب بالا است؛ چرا که برای خرید تنقلات

بچه‌ها می‌توانیم، خرید کنیم ولی به خرید

کتاب اهمیت نمی‌دهیم.

ماهرویان: فرمودید بیش از ۱۳۰ کتاب ترجمه دارید،

از میان کتاب‌های ترجمه شده خود چه کتاب یا

کتاب‌هایی را بیشتر از بقیه بیشتر دوست دارید؟

- همه کتاب‌ها را دوست می‌دارم چون مثل بچه‌های

خودم می‌مانند ولی یک سری کتاب‌های مربوط به «آب»

است که بر روی من تأثیر زیادی گذاشت که شامل ۵

جلد: «تصویری از عشق بر روی آب»، «نیروی حقیقی

آب»، «پیام‌های نهفته در آب»، «حیات اسرار آمیز آب» و

«تأثیر دعا بر روی آب» است. یک کتاب دیگری که زیر

چاپ است: «شفا بخشی با بلورهای آب و موسیقی» نام

دارد. این کتاب دارای تعبیر بسیار جالبی است که یک

از بین رمان‌ها، سری کتاب‌های «نیکولاس اسپارکس» است که به سبک زیبا و جدیدی نوشته شده است. همچنین کتاب «راز» است که فیلم آن هم پخش شده و ۳۰ ناشر هم کتاب را به چاپ رسانده. به طوری که در عرض یک سال و ۲ ماه ۲۲ نوبت چاپ شده است و نکته‌ای که مرا آزار می‌دهد آن است که کتاب «قانون جذب» است که همان کتاب راز است که مردم متوجه آن نبوده‌اند و وقتی این را فهمیدند این کتاب نیز به چاپ سیزدهم رسید.

کتاب دیگری را که خیلی دوست می‌دارم کتاب «هر روز با مولا علی باش» که به صورت روز شمار است و از سخنان نهج‌البلاغه‌ی حضرت علی(ع) است. گفته‌هایی که به صورت تأکید بسیار جالب برای تمام افشار به خصوص قشر جوان انتخاب نموده‌ام که روز خودشان را با آن مولا شروع کنند تا برکتی در زندگی‌شان ایجاد شود.

ماهرویان: با توجه به اینکه وضعیت مطالعه کتاب در کشور مطلوب نیست، استقبال مردم در نمایشگاه کتاب

شیراز و به خصوص کتاب‌های شما چگونه بود؟

- این جای تأسف دارد که کشوری که قدمت ۲۵۰۰ ساله دارد و با ۷۰ میلیون جمعیت باید حداقل ۲۰ درصد از مردم کتاب‌خوان باشند! چراکه مطالعه موجبات این می‌شود که سطح تفکر و فرهنگ مردم بالا رود.

کتاب‌های من بر اساس نیازهای جامعه انتخاب شده است و با مطالعه این کتاب‌ها به فرد کمک می‌کند

چگونه خودشناسی و خداشناسی کند. فروش کتاب‌هایم بسیار عالی است، خوانندگان کتاب‌های من

عده‌ای به خصوص‌اند که امیدوارم روز به روز بیشتر و

بیشتر شوند. ای کاش افراد بتوانند درک کنند، کسی که

علاقه‌مند به کتاب است کاری به قیمت ندارد چون اگر

کتابی را مثلاً ۱۰۰ هزار تومان خریداری کند، می‌داند که

یک میلیون به او کمک فکری و ذهنی می‌کند و این هم

شایع است که قیمت کتاب بالا است؛ چرا که برای

خرید تنقلات بچه‌ها، می‌توانیم خرید کنیم، ولی به

خرید کتاب اهمیت نمی‌دهیم.

ماهرویان: بفرمایید تأثیر کتاب‌ها بر روی مردم و توقع

جامعه از شما چیست؟

- بیشترین ایمیلی که به دست من می‌رسد، به مشکلات

خانوادگی مردم برمی‌گردد. آنها فکر می‌کنند که من

مشاور هستم. البته می‌توانم مشاور باشم ولی خود را در

حیطه یک مشاور جا نمی‌گذارم. چون زیاد مطالعه

می‌کنم؛ اطلاعات زیادی بدست می‌آورم و می‌توانم با

توجه به این اطلاعات «کتاب درمانی» کنم و با توجه

به مشکل افراد پیشنهاد کتاب مورد نظر را می‌دهم که

به نظر می‌رسد که بهتر از قرص و دارو جواب

می‌دهد.

ماهرویان: شما به غیر از ترجمه کتاب به چه کار

دیگری مشغول هستید؟

- من علاوه به ترجمه به تدریس زبان انگلیسی در

«کانون زبان» مشغول هستم و همچنین مدیرعامل

انتشارات «هو» هستم که اکثر کتاب‌هایم با این انتشارات

به بازار عرضه می‌شود.

ماهرویان: و اما سخن آخر؟

- با تشکر از شما و دست‌اندرکاران هفته‌نامه «ماهرویان» که این درایت فرهنگی را داشتند و با من مصاحبه کردند. در پایان باید ذکر کنم، من سعی می‌کنم مصاحبه‌هایم جنبه خبری نداشته باشند و در مورد شخص من کسب اطلاع نشود. کسی که خواننده تیزی باشد؛ می‌تواند این سخنان را به نفع خودش و کار و خانواده‌اش استفاده نماید و امیدوارم روز به روز فرهنگ پر بار کتاب‌خوانی در جامعه ما بیشتر شود و تا جایی برسد که کتاب‌ها در کتابخانه‌ها و کتابفروشی‌ها نایاب شود و ما زبانزد تمام کشورها شویم. چرا که از این لحاظ ما در رتبه‌های آخر قرار داریم که آن هم تقصیر فرد نیست. زیرا باید این فرهنگ از خانه شروع شود. پدر و مادری که مطالعه دارند و برای بچه خود کتاب می‌خوانند، موجب می‌شوند بچه‌ها هم عادت به کتاب خواندن کنند، در نتیجه یک رقابت سالم در مدرسه و دانشگاه پیش می‌آید که موجبات یک جامعه خوب و سازنده را فراهم می‌آورد.